

Nr 45.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 30 mars 1951 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 171, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

I *propositionen* föreslås att avdrag för erlagd utländsk skatt skall medgivvas, oavsett om skatten är preliminär eller slutlig, under förutsättning att skatten är att anse som omkostnad i viss förvärvskälla. Utländsk *speciell* skatt anses som omkostnad i vederbörlig förvärvskälla. *Annan* utländsk skatt betraktas som omkostnad, om och i den mån skatten hänför sig till intäkt av sådant slag, som enligt den främmande statens lagstiftning är skattepliktig därstädes på grund av att den förvärvskälla från vilken intäkten härflyter anses där lokaliserad, samt intäkten åtnjutes av en i Sverige bosatt person eller av svenskt företag.

Lika med skatt å inkomst behandlas skatt å förmögenhet, vartill intäkt som ovan sägs hänför sig, dock ej engångsskatt å förmögenhet.

Ovannämnda vid propositionen fogade författningsförslag är av följande lydelse.

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 20 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt anvisningarna till samma paragraf ävensom punkt 3 av anvisningarna till 22 § och punkt 9 av anvisningarna till 29 § samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

¹ Senaste lydelse se beträffande 20 § 1938: 368 samt beträffande anvisningarna till 20 §, punkt 3 av anvisningarna till 22 § samt punkt 9 av anvisningarna till 29 § 1950: 176.

1 Bihang till riksdagens protokoll 1951. 7 saml. Nr 45.

Nuvarande lydelse:

20 §.

Vid beräkningen — — — och bi-behållande.

Avdrag må — — — nedlagda kapital;

allmänna skatter;

kapitalavbetalning å — — — till kapitalförlust.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse:

20 §.

Vid beräkningen — — — och bi-behållande.

Avdrag må — — — nedlagda kapital;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning å — — — till kapitalförlust.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 20 §.

1. Till skattskyldigs — — — 46 § 2 mom.

2. Hemmavarande barn — — — enligt 51 §.

Frågan om — — — taxeringsåret (se 65 §).

3. Såsom allmänna skatter räknas allmänna utskylder till staten samt till landsting, kommun, församling, skoldistrikt, fattigvårdssamhälle, som avses i 6 § lag om fattigvården, tingslag och municipalsamhälle. Såsom allmän skatt räknas däremot icke skogsvårdsavgift.

till 20 §.

1. Till skattskyldigs — — — 46 § 2 mom.

2. Hemmavarande barn — — — enligt 51 §.

Frågan om — — — taxeringsåret (se 65 §).

3. Såsom *svenska* allmänna skatter räknas allmänna utskylder till staten samt till landsting, kommun, församling, skoldistrikt, fattigvårdssamhälle, som avses i 6 § lag om fattigvården, tingslag och municipalsamhälle. Såsom allmän skatt räknas däremot icke skogsvårdsavgift.

4. För erlagd utländsk skatt medges avdrag, oavsett om skatten är att anse såsom preliminär eller slutlig, under förutsättning att skatten enligt vad nedan sägs utgör omkostnad i förvärvskälla, varom i 18 § förmäles.

Utländsk speciell skatt, hänförlig till förvärvskälla som nyss sagts, utgör omkostnad i densamma.

Allmän skatt till utländsk stat betraktas såsom omkostnad, om och i den mån skatten hänför sig till intäkt av sådant slag, som är skattepliktig i den utländska staten på grund av att den förvärvskälla från vilken intäkten härflyter anses där lokalise-

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

rad, samt intäkten åtnjutes av fysisk person under tid då han är bosatt i Sverige eller av inländsk juridisk person. Med skatt till utländsk stat likställes skatt till utländsk delstat, provins eller kommun; med inkomstskatt likställes skatt å förmögenhet, vartill intäkt som ovan sagts hänförs sig, dock ej sådan skatt å förmögenhet som huvudsakligen har karaktär av engångsskatt.

Är enligt överenskommelse med utländsk stat viss intäkt undantagen från beskattning här i riket, får sådant avdrag som i föregående stycke sägs icke åtnjutas, såvitt skatten belöper å den undantagna intäkten. Därest enligt överenskommelse med utländsk stat dubbelbeskattning, såvitt avser visst slag av allmän skatt, helt undanröjes annorledes än genom att intäkten härstädes undantages från skatteplikt (såsom genom avräkning av den utländska skatten från den svenska) må avdrag varom i föregående stycke sägs icke heller åtnjutas, såvitt angår dylik skatt.

4. Angående vad — — — andra förvärvskällor.

5. Angående vad — — — andra förvärvskällor.

till 22 §.

3. Såsom speciell skatt till det allmänna må nämnas skogsvårdsavgift. Allmänna skatter till stat och kommun få icke avdragas (se 20 §).

till 22 §.

3. Såsom speciell skatt till det allmänna må nämnas skogsvårdsavgift. Svenska allmänna skatter få icke avdragas (se 20 §).

till 29 §.

9. Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder, nöjesskatt m. m.

till 29 §.

9. Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder, nöjesskatt m. m.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

dyl. Däremot få allmänna skatter till dyl. Däremot få svenska allmänna stat eller kommun icke avdragas (se skatter icke avdragas (se 20 §). 20 §).

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; dock att lagen icke skall äga tillämpning beträffande 1951 års taxering eller beträffande eftertaxering för år 1951 eller tidigare år.

Till utskottets behandling ha hänvisats de i anledning av propositionen väckta, likalydande motionerna I: 492 av herr *Werner* och II: 621 av herr *Edström* m. fl., vari hemställts,

»att riksdagen för sin del måtte besluta att övergångsbestämmelsen till den i proposition nr 171 föreslagna lagen om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) skall erhålla följande lydelse:

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt tidigare meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling och skall äga tillämpning jämväl med avseende å det beskattningsår, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställs år 1951. Skattskyldig, som önskar åtnjuta avdrag enligt lagen, skall senast den 31 juli 1951 ingiva ansökan härom till den prövningsnämnd, som enligt 96 § taxeringsförordningen har att granska och pröva taxeringen i fråga.

Lagen skall icke äga tillämpning beträffande eftertaxering för år 1950 eller tidigare år.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 492.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bl. a. följande.

Uttryckliga bestämmelser angående frågan om avdrag för utländska skatter saknas i vår skattelagstiftning. Svensk rättspraxis synes emellertid innebära, att om en i Sverige skattskyldig fysisk eller juridisk person åtnjuter inkomst från utlandet och inkomsten beskattas såväl här som utomlands, erhåller den skattskyldige avdrag vid inkomstberäkningen för sådan utländsk inkomstskatt eller liknande skatt, som utgår såsom källskatt i egentlig mening; härmed förstås då en vid källan uppburden skatt vilken i likhet med den svenska kupongskatten å aktieutdelningar icke utgör endast en förskottsbetalning av sedermera bestämd skatt utan som är definitiv. För utländska speciella skatter synes i praxis avdrag medgivnas såsom omkostnad i förvärvskälla i samma utsträckning som för svenska speciella skatter.

Vid 1949 års riksdag väcktes i båda kamrarna likalydande motioner (I: 98 av herr *Velander* m. fl. och II: 71 av herr *Werner* m. fl.) vari hemställdes, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i kommunalskattelagen eller där-

till hörande anvisningar, att skattskyldig, som här i riket taxerades till kommunal inkomstskatt eller till statlig inkomstskatt för inkomst från utlandet, skulle erhålla rätt att vid dessa taxeringar åtnjuta avdrag för i utlandet erlagda allmänna utskylder, även om dessa icke uttagits såsom definitiv källskatt. Motionärerna hänvisade till ett remissyttrande, som 1944 års allmänna skattekommitté avgivit över en av Aktiebolaget Svenska kul-lagerfabriken gjord underdånig ansökan om efterskänkande av skatt för lindring i viss dubbelbeskattning.

Bevillningsutskottet vid 1949 års riksdag hemställde i sitt i anledning av nyssnämnda motioner avgivna betänkande, nr 9, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t ville, med beaktande av vad i betänkandet anförts, låta verkställa utredning av berörda fråga samt för nästkommande års riksdag framlägga de förslag, som därav kunde föranledas.

Riksdagen godkände bevillningsutskottets betänkande.

Rörande det närmare innehållet i ovannämnda motioner vid 1949 års riksdag, 1944 års allmänna skattekommittés remissyttrande samt 1949 års bevillningsutskotts betänkande nr 9 hänvisas till propositionen (s. 6—9).

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 oktober 1949 tillkallade dåvarande chefen för finansdepartementet samma dag regeringsrådet C. W. U. Kuylenstierna, f. d. kammarrättsrådet O. J. Ekenberg samt ekonomidirektören P. H. Ohlin med uppdrag att såsom sakkunniga inom finansdepartementet utreda frågan om vidgad rätt att vid taxering erhålla avdrag för utländska skatter.

De sakkunniga ha med skrivelse daterad i september 1950 avlämnat *betänkande med förslag till ändrade bestämmelser angående avdrag vid taxering för utländska skatter* (SOU 1950: 35) med därvid fogade författningsförslag; författningsförslagen ha såsom *Bihang* fogats vid statsrådsprotokollet.

Över betänkandet ha efter remiss *yttranden* avgivits av kammarrätten, kommerskollegium (med överlämnande av yttranden från handelskammarna i Stockholm, Göteborg och Malmö), överståthållarämbetet (med överlämnande av yttrande från uppbördsverket i Stockholm), länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Västmanlands och Norrbottens län, allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden, Sveriges allmänna exportförening, Svenska bankföreningen, Sveriges grossistförbund, Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening samt Internationella handelskammarens svenska nationalkommitté.

Beträffande *motiveringen* för det i propositionen framlagda förslaget tillåter sig utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Allmänna synpunkter på frågan om avdrag vid taxering för utländska skatter. Huvudprinciperna i de sakkunnigas förslag, s. 10—23.

Avdrag för utländsk skatt vid s. k. dubbel bosättning, s. 23—25.

Avdrag för erlagd utländsk skatt. Återbekommen dylik skatt upptages såsom inkomst, s. 25—27.

Avdrag för underskott på grund av beskattning i utlandet, s. 27—29.

Avdrag för utländsk skatt å förmögenhet, s. 29—32.

Avdrag för utländsk skatt vid inkomstberäkningen i de fall då dubbelbeskattningsavtal föreligger, s. 32—41.

Ikraftträdandet, s. 41.

Av innehållet i de i ämnet väckta, likalydande *motionerna I: 492 och II: 621* må här återgivas följande. Motionärerna ville för sin del förordna, att den ifrågavarande avdragsrätten finge åtnjutas med avseende å det beskattningsår, för vilket taxering i första instans verkställdes år 1951. Den av departementschefen gjorda invändningen häremot vore enligt motionärernas mening icke bärande. De skattskyldiga varom här kunde vara fråga vore till antalet så få, att den erforderliga korrigeringen av deras taxeringar med hänsyn till av dem erlagda utländska skatter borde kunna göras av prövningsnämnderna. Motionärerna tillåte sig att föreslå, att viss tidpunkt — förslagsvis den 31 juli — fastställdes, före vilken de skattskyldiga finge inge ansökan till prövningsnämnderna om rätt att få åtnjuta ifrågavarande avdrag. Härigenom skulle, utan att några egentliga taxeringsvärvigheter uppkomme, en rättvisare ordning tillskapas för de berörda skattskyldiga.

Utskottet. Uttryckliga bestämmelser angående frågan om avdrag för utländska skatter saknas i vår skattelagstiftning. Enligt rådande praxis synes emellertid avdrag medgivas för utländska skatter, som utgå såsom källskatt i egentlig mening. Vidare synes praxis godkänna avdrag för utländska speciella skatter i samma omfattning som för svenska speciella skatter.

Behovet av vidgad rätt att vid taxering erhålla avdrag för utländska skatter påtalades i motioner vid 1949 års riksdag. I anledning av motionerna anhöll sagda års riksdag på hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 9) om utredning och förslag i ämnet. Sedan frågan varit föremål för utredning genom särskilt tillkallade sakkunniga, har i den nu föreliggande propositionen framlagts förslag till ändrade bestämmelser angående avdragsrätten för dylika skatter. Propositionsförslaget innebär, att avdrag för erlagd utländsk skatt skall medgivas, oavsett om skatten är preliminär eller slutlig, under förutsättning att skatten är att anse som omkostnad i viss förvärvskälla. Utländsk speciell skatt anses som omkostnad i vederbörlig förvärvskälla. Annan utländsk skatt betraktas som omkostnad, om och i den mån skatten hänför sig till intäkt av sådant slag som enligt den främmande statens lagstiftning är skattepliktig därstädes på grund av att den förvärvskälla från vilken intäkten härflyter anses där lokaliserad, samt in-

täkten åtnjutes av en i Sverige bosatt person eller av svenskt företag. Förmögenhetsskatt, som huvudsakligen har karaktär av engångsskatt, skall dock ej vara avdragsgill. Därest dubbelbeskattning helt eller delvis undanröjts genom särskilt avtal mellan Sverige och vederbörande utländska stat föreslås omkostnadsavdraget i motsvarande mån skola begränsas.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får tillstyrka bifall till detsamma.

I fråga om ikraftträdandet hade de sakkunniga uttalat att, därest den ifrågasatta nya lagstiftningen behandlades på ett tidigt stadium av innevarande riksdagssession, borde det vara möjligt att låta den bli tillämplig redan vid 1951 års taxering. I propositionen har framhållits, att förslaget icke kunnat framläggas för riksdagen i så god tid att den av de sakkunniga angivna förutsättningen för de nya bestämmelsernas tillämpning vid 1951 års taxering föreläge. På grund därav har departementschefen i stället förordat, att lagstiftningen skall träda ikraft dagen efter den, då lagen i fråga utkommit från trycket i Svensk författningssamling — och sålunda omedelbart bliva tillämplig med avseende å den preliminära skatten för år 1951 — men att lagstiftningen dock icke skall äga tillämpning med avseende å 1951 års taxering.

I de likalydande motionerna I: 492 och II: 621 har hemställts, att den föreslagna avdragsrätten skulle vinna tillämpning redan med avseende å 1951 års taxering. Skattskyldig, som önskade åtnjuta berörda avdrag skulle enligt motionärerna ingiwa ansökan därom till vederbörande prövningsnämnd senast den 31 juli i år. Till stöd för sitt yrkande ha motionärerna åberopat bland annat vad de sakkunniga anfört om de nya bestämmelsernas ikraftträdande. Enligt motionärernas mening vore den av departementschefen gjorda invändningen emot de nya reglernas tillämpning med avseende å sistförflutna beskattningsår icke bärande.

Utskottet får i anledning av yrkandet i motionerna framhålla, att författning i ämnet icke kan förväntas utkomma förrän under juni månad. 1951 års taxeringsnämnder skulle följaktligen icke kunna taga befattning med dessa avdragsfrågor. Att göra avdragsrätten beroende av särskilt ansökningsförfarande finner utskottet icke lämpligt. Utskottet avstyrker sålunda motionerna I: 492 och II: 621 och tillstyrker, att bestämmelsen om ikraftträdandet erhåller den avfattning som föreslagits i propositionen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 171, för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370); samt

B) att de likalydande motionerna I: 492 av herr Werner och II: 621 av herr Edström m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 4 maj 1951.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Gustaf Elofsson, Velander, Ramberg*, Niklasson, Wehtje*, Einar Eriksson, Rune Johansson och Spetz; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Jonsson i Skedsbygd, Orgård*, Nilsson i Kristinehamn, Persson i Svensköp, Gunnarsson, Edström, Strandh* och Kärlander.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.